

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление (индустрия)“ в С.А. „Д.А. Ценов“, гр. Свищов

Изготвил становището: доц. д-р **Димитър Марчев Благоев**, научна специалност „Икономика и управление (Иновации и инвестиции в бизнеса)“, Университет за национално и световно стопанство, гр. София.

Автор на дисертационния труд: **Нели Иванова Килиджийска**, редовен докторант в катедра „Индустириален бизнес и предприемачество“, С. А. „Д.А. Ценов“, гр. Свищов, научна специалност „Икономика и управление (индустрия)“.

Тема на дисертационния труд: Управление на иновативното поведение на персонала в индустриалните предприятия.

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Представеният за становище дисертационен труд, на тема: „Управление на иновативното поведение на персонала в индустриалните предприятия “ е разработен в общ обем от 209 страници, основен текст. Структуриран е по следния начин: увод; три глави; заключение; приложения; списък на таблици, фигури и използвани литературни и информационни източници. В основния текст на дисертационния труд се съдържат 17 таблици и 41 фигури. Дисертационният труд е разработен на база 89 литературни и информационни източници, от които: 51 на български език, 12 на руски език, 9 на английски език и 17 интернет базирани ресурси.

Темата на дисертационния труд е безспорно актуална, съвременна, все още не в достатъчна степен разработена в теоретично и практико-приложно отношение. Може да се каже, че е пресечна точка между три (а може би и между повече) научни полета – човешки ресурси, иновации, психология и т.н. В това направление, актуалността на темата е обоснована в увода на дисертационния труд и са определени мотивите за избор на такава предизвикателна в научно и практическо отношение тема на дисертацията.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Темата е добре дефинирана, дисертабилна и представлява интерес от теоретична и практическа гледна точка. Актуалността ѝ е ясно и коректно представена от докторанта в увода, а като цяло и в целия текст на изложението. Дисертационният труд е структуриран в три глави. Първа и втора глава разглеждат изследователските въпроси от теоретичен и методически аспект от една страна, а от друга показват резултати от същинско практическо изследване, със съответната оценка, анализ и синтез на резултатите. Трета глава е насочена към разработване на определени насоки и препоръки за усъвършенстване на управлението на иновативното поведение на персонала.

В увода на дисертацията са дефинирани **обект** на изследването, **предмет**, основна цел и конкретни изследователски задачи. Предметът на изследването е дефиниран сравнително широко. За целите на една малка докторска дисертация е можело той да се концентрира, евентуално до ефекта за подобряване на трудовото представяне на персонала, т.като върху повишаването на ефективността на предприятието и конкурентоспособността му влияние оказват и други вътрешни и външни фактори и е трудно да се измери и оцени само значението на иновативното поведение на персонала върху тях. (Прилагайки малко по-различен подход при определянето на обект и предмет на изследването може да се каже, че **обектът** е персонала на индустриалното предприятие, а **предметът** е управлението на иновативното му поведение). Изследователската теза е ясно формулирана, но малко декларативно и предопределящо бъдещите изводи от дисертационното изследване.

Предвид многообхватността на изследваната проблематика са поставени и определени ограничения. Част от тях императивно са заложили с определянето на обекта на изследването, което спомага за целенасочеността на практическата част на дисертацията. Резюмирани са подходите и изследователските методи, които се използват в практическото изследване и неговото информационно осигуряване.

Използваните литературни източници са коректно цитирани в текста на дисертационния труд. Те показват едно не лошо познаване от страна на автора на основните положения в съответната област, както и способността да използва и систематизира научните и практико-приложните достижения.

Практическото изследване в дисертационния труд е проведено на базата на две логически свързани проучвания: (1) т.нар. „търсещо проучване“ за дефиниране на основни проблемни изследователски полета по разглежданата проблематика; (2) същинско проучване по идентифицираните дисертационни проблеми.

Дисертационният труд се характеризира с добра балансираност по отношение на отделните си части, като същевременно трябва да се отбележи, че от методически характер разработката само би спечелила ако се разкриеха по-детайлно връзките, взаимовръзките и причинно-следствените връзки между набелязаните за изследване теоретични и практико-приложни направления. Това предполага използването на статистически инструментариум, като корелационен, регресионен анализ и др.

Авторефератът на дисертационния труд е в обем от 48 страници. В него достоверно е възпроизведено съдържанието на дисертационния труд. Съставен е от шест части, които се отнасят до: общата характеристика, основно съдържание, синтезирано изложение, справката за приносните моменти, публикации по дисертационния труд и декларация за оригиналност и достоверност на дисертационното изследване. Изложението му, в синтезиран вид, представя най-важните моменти на дисертационния труд.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Посочените от докторанта пет научни и научно-приложни приноси отразяват основните постижения и резултати от направеното дисертационно изследване и могат да бъдат аргументирани със съответните изложения в отделните негови раздели.

Положително може да бъде оценен опита на докторанта да дефинира условията и предпоставките за повишаване на ефективността на фирмата дейност, базирана на иновативното поведение на персонала. Това може да се отчете като авторски принос в обогатяване на теоретичното и приложното знание. Същото може да се твърди и за концептуалния модел на иновативно поведение на персонала и разработения методически модел за управление на иновативното поведение. По мое мнение този модел би бил приложим и в други предприятия от различни сектори на националното стопанство. Естествено хубаво би било същият да бъде апробиран по отношение на степен на приложимост и полезност чрез дълбочинни интервюта сред респондентите на практическото изследване.

От практико-приложна гледна точка, резултатите от проведеното изследване, тяхната систематизация и представените изводи и препоръки могат да бъдат използвани при планирането и управлението както на персонала, така и като цяло на дейността на предприятията.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

На базата на представения материал може да се каже, че докторант **Нели Иванова Килиджийска** е направила добросъвестно своето изследване, има научен изказ и стил на писане, и познава основни литературни източници по разглежданата тематика. Естествено, както при всяка една научна (а и не само научна) разработка могат да бъдат поставени определени дискуссионни въпроси и аспекти за подобряване,

без това да омаловажава работата свършена с проведеното дисертационно изследване. По-съществени такива бележки и въпроси са:

1. Наблюдава се смесване на понятията „компетентност“ и „компетенции“. Въпреки, че в английската литература понятието е едно, в българския език се използват и двете, като от научна гледна точка е възприето те да имат различни същностни характеристики и да изразяват различни неща в бизнес организациите.
2. За определени пасажии (няколко абзаца) от текста на теоретичното проучване липсва цитиране или позоваване или прекалено продължително позоваване на един литературен източник и автор/и.
3. На стр. 77 схемата „Етапи на провеждане на емпиричното изследване“ по-скоро изразява етапите на провеждане на цялостното дисертационно изследване, т.като включва като първи етап провеждане на литературен обзор по темата на дисертацията, отколкото само методическата рамка на практическото изследване.
4. При провеждане на практическото изследване и до някаква степен за избягване на субективизма на оценките е можело да се използва метода на 360° връзка (стр.120).
5. Отделни части от втора глава на дисертацията са свързани с теоретичното проучване (литературния обзор, напр. стр. 138, 139) отколкото с конкретни анализи и изводи от страна на автора. Тяхното място е по-скоро за първа глава на дисертацията.
6. В началото, а и на места в текста на дисертационния труд се споменава, че периода за който ще бъде направено практическото изследване е 2011г.-2017г. Същевременно резултатите от него не са представени в динамика, а най-вероятно отразяват моментната картина в предприятията. В този ред на мисли възниква въпроса, има ли изменение в позитивна или негативна посока, по отношение на основните изследователски въпроси в обекта на проучването, при разглеждане на нещата в динамика?
7. На база на експертизата на докторанта, как би се променил разработения методически модел за управление на иновативното поведение на персонала в индустриалните предприятия диференциран по отделни категории персонал (работници, служители, мениджъри) и диференциран по отделните йерархични категории управленски персонал?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Дисертационният труд на докторант **Нели Иванова Килиджийска** е задълбочено изследване с научно-приложен характер и отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и вътрешните нормативни документи на С.А. „Д.А. Ценов“ за присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

Давам положителна оценка на дисертационния труд на тема „Управление на иновативното поведение на персонала в индустриалните предприятия“ и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на докторант **Нели Килиджийска** образователната и научна степен „доктор“.

Дата: 07.02.2018г.
гр. София

Изготвил становището:
/доц. д-р Димитър Благоев/